

DOMOLJUB

Izhaja zvečer vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan preznik, izide dan poprej. Cena mu je 80 kr. na leto. Inzerati se sprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Slovenskemu ljudstvu
v poduk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Semeniške ulice št. 2. Naročnina in inzerati pa: Upravništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Št. 19.

V Ljubljani, dné 14. septembra 1901.

Leto XIV.

Lepa zmagá.

Isid v kmečkih občinah dne 12. sept. je zopet jasno pokazal, v čegavem taboru je slovensko kmečko ljudstvo na Kranjskem. Izvoljenih je petnajst katoliško-narodnih poslancev z lepo, deloma ogromno večino. Samo liberalec Bošič v vipavsko-idrijskem okraju je zmagal z nezatno večino 106 glasov. Ohranili smo torej vseh 14 mandatov, zraven pa pridobili enega: v kočevsko-velikolaško-ribniškem okraju propadel je dosedanji liberalni poslanec Višnikar, a na njegovo mesto je izvoljen naš kandidat učitelj Franc Jaklič. — Slava vrlim volivcem iz ribniškega in velikolaškega okraja, ki so kot skala trdno stali za katoliško-narodnega kandidata in mu pripomogli do sijajne zmage.

V posameznih volivnih okrajih je izid naslednji:

1. Ljubljanska okolica in Vrhnika:

Franc Povše,

2766 glasov;

dr. Ivan Šusteršič,

2591 glasov.

Gabrijel Jelovšek, ki je preskočil v liberalni tabor, je dobil samo 193 glasov.

2. Kamnik in Brdo:

Andrej Mejač

je izvoljen z ogromno večino 2037 glasov, graščak F. Stare je dobil samo 232 glasov, posestnik Zarnik s Krtine pa 42 glasov.

3. Kranj, Tržič in Loka:

dr. Janko Brejc,

2352 glasov;

Oton pl. Detela,

2569 glasov;

baron Lassarini samo 213 glasov.

4. Radoljca in Kranjska gora:

Jožef Pogačnik

ogromno večino 1230 glasov; liberalec Cop je dobil 277 glasov.

5. Postojna, Logatec, Senožeče, Lož, Bistrica in Cirknica:

Franc Drobnič

1953 glasov;

dr. Janez Krek

1956 glasov.

V manjšini sta ostala liberalna kandidatata *Arko* s 1668 in *Ambrošič* s 1658 glasovi.

6. Novomesto, Kostanjevica in Krško:

Jožef Dular

2408 glasov.

Pogorel pa je liberalec *Globočnik* s 1062 glasovi, učitelj *Lapajne* s Krškega je dobil pa samo 35 glasov.

7. Trebnje, Žužemberk, Višnja gora (Zatičina), Mokronog, Litija in Radeče:

Franc Košak

4661 glasov;

dr. Viljem Schweitzer

3974 glasov;

dr. Ignacij Žitnik

4048 glasov.

Liberalni kandidatje so dobili: *Bukovec* 1029, *Zupančič* 1015, *Brce* 96, *Vehovec* 69 glasov.

8. Kočevje, Ribnica in Velike Lašče:

Franc Jaklič

1553 glasov;

Primož Pakiž

2489 glasov.

Liberalca: *Višnikar* 1189 skoro samih nemških kočevskih glasov, *Rus* iz črnogorske trdnjave Travnik 23 glasov.

9. Črnomelj in Metlika:

Viljem Pfeifer

1164 glasov.

Liberalnega učitelja *Šetino* so zapodili volivci s 410 glasovi nazaj v šolo!

10. Vipava in Idrija:

Franc Habe,

785 glasov, proti kateremu je liberalni *Božič* prodrl s 891 glasovi. — Neugodnega uspeha so krivi deloma kandidat sam, ker se ni pokazal volivcem, deloma *Žirovci in Spodnje-Idrijci* s svojo vnemarnostjo.

Vseh glasov je bilo oddanih letos 26.714
lani 26.729

Za naše kandidate lani 19.000
letos nad 20.000

Za liberalne lani 7.300
letos 5.700

Torej smo letos napredovali za okroglo 1000 glasov, liberalci pa nazadovani za okroglo 1600 glasov.

* * *

„*Lepa smaga*“ — napisali smo na čelo našega poročila. Res, *lepa* je, če pomislimo, kako so se pripravljali liberalci za te volitve, kako so z obrekovanjem, lažmi, in hujskanjem ljudi begali, kako se niso ustrašili najpodlejšega orožja, da bi porazili katoliško-narodne kandidate. — Enajst kandidatov so postavili in vsaj pri petih so bili gotovi zmage. Toda zavedno naše ljudstvo jim je prečrtalo njihove račune. Osramotoeni stoje danes pred javnostjo, katero so v svojih lažljivih glasilih *nalagali*, da stoji večina našega ljudstva v njihovih vrstah.

Zato pa v prvi vrsti hvalo Bogu! Za Bogom pa gotovo zavednim volivcem, ki so pri teh volitvah pokazali, da hočejo stati v naših vrstah, da so z nami enega duha in enega srca, *da iščejo prave sreče edino le*

načelih, ki slone na podlagi sv. vere. Hvaležni moramo biti zaupnim možem, katerih od njihovega prepričanja ni odvrnila nobena sila, ne stroški, ne pota, ne zamuda, ne obljube, ne grožnje. *Hvala in čast takim možem!*

Še nekaj nas navdaja s posebnim veseljem. Izid volitev v posameznih občinah je pokazal, da *napredujemo, da se je število naših somišljenikov skoro povsod pomnožilo, nasprotnikov pa zmanjšalo.* — Sijajno — kakor vedno — so se držali trli *Gorenjci. Klobuk s glave pred tistimi značaji!* Čuj, slovenski svet: *na našem Gorenjskem so samo štiri občine, ki so po večini liberalno volile: Lesce, Dolenja Šiška, Krtina in Velika vas. Povsod drugod so vrgli preperelo slamo na gnoj.* Tako je prav! — *Bratje Dolenjci in Notranjci, ki še med vami poganja ljulika liberalizma, vam kličemo: pojdite in storite tudi vi tako!* Poruvajte ljuliko in v ogenj! Nič manj niso občudovanja vredni *Dolenjci, ki so z malimi izjemami se postavili pod katoliško-narodno zastavo. Zlasti ribniški, velikolaški, novomeški, žužemerski, višnjegorski, trebanjski, metliški okraj so se odlikovali. Pa tudi v drugih dolenjskih okrajih se je od zadnjih državno-borskih volitev *sdatno obrnilo na bolje.* Samo v krško-kostanjeviško-novomeškem kraju je dobil katoliško-narodni kandidat 800 glasov več kot ob zadnjih volitvah. *Dolenjska vstaja! Zato čast ji!**

Trd je bil boj *na Notranjskem.* Tam je bil liberalizem pred leti globoko vkošeninil. Ljudstvo je postalo odvisno od liberalnih mogočnjakov in skoro ni imelo več poguma, otresti se njihovega jerobstva. — Toda tudi na Notranjsko je posijalo solnce prave svobode. *Zadrúšna misel in poso-tilništvo* dalo je Notranjcem novega poguma. *Občina sa občino prestopa na katoliško-narodno stran.* Drobnič in Krek sta zmagala z lepo večino; v prihodnje bo gotovo od leta do leta boljše. Zato tudi Notranjcem priznanje!

V posebno težkem položaju so Vipavci in volivci idrijskega okraja. Priznati moramo, da so se Vipavci pri sedanjih razmerah *vrlo držali.* V idrijskem kraju se *ne marsikaj samudilo; ob vsestranskem naporu bi bila tudi v tem kraju zmaga na naši strani.* Zato pa v prihodnje na

delo, da se zamujeno popravi in se tudi idrijsko-vipavski okraj pridobi. *Po deželi se dani, liberalizem pojemlje, zaslepljenecem se odpirajo oči* in v veseli nadi lahko zakličemo: *čez šest let slovensko-katoliškega kmečkega ljudstva na Kranjskem ne bo zastopal noben liberalni poslanec več!*

V to Bog pomoz!

Narodno gospodarstvo.

Vrtni koledar.

September.

D r e v j e. Pri cepljenčih na živo oko se preveza zrahljano prenovi; očesa, ki se niso prijela, odreži, rano zamaži; izreži tudi druga bolna mesta na stebelu. Pri drevesih za presaditev odreži penciranje proč. Poreži vodene mladike ter one iz korenin. Zatiraj mrčes. Če je suša, zalivaj. Pečki divjakov (ne žlahtnih dreves) se nabirajo za setev, in če jih varuješ pred mišimi, lahko že pcaseješ.

T r t a. Že zoblješ; za vino ne trgaj prezgodaj. Mladike skrajšaj, tudi v trtnici cepljenke in korenjake, da ostali les bolj dozori. Če treba, žveplaj.

N a v r t u je glavno opravilo setev zimske solate, karfijola in drugih zeljnih vrst, da bodo sadike pripravljene za pomlad. Pri špargeljnih se stebela porežejo. Plevel že pojemlje, rast ponehuje, zaliva se zmerom manj. Endivija mora dobiti čim več teme, da bo lepša. Zredčuj setve.

C v e t l i c e. Posadé se posebe v lončke ali skupaj novi zatiči grmičov, posadki nageljov itd.; dobro je precej v začetku meseca, da se pred mrazom še ukoreninijo. Nabiraj semena. Prevezo pri vrtnicah zrahljano obveži, ali pa odstrani. Nekatere enoletne cvetice se zdaj posejejo, da bolj zgodaj spomladi poženo, na primer ostrožica, mak itd. Sadi čebulice hijacint, tulipanov, narcisov posebe v lončke ter postavi na hladen kraj. Ob mrazu se rastline selijo v zimsko stanovanje. Treba jih je zračiti, malo zalivati, odsej zjutraj. Ob lepem vremenu rastline nosi nazaj na prosto in škropi; čem več imajo zunanje svetlobe lepše so. Gomolje pusti v zemlji do oktobra, če dopušča vreme. Georgine, astre, sinije so sedaj v najlepšem cvetju.

P o l j e. Proso in koruzo domov. Setev rži in pšenice.

* Listek. *

Stari atek.

(Resnična dogodba.)

Pred posteljo kleči štiriletna deklica in gledajoč podobo Matere božje moli za materjo »Očenaš«. Ko ga je odmolila, začne sama: »Angeljček božji, ki varih si moj, po višji dobroti sem varvanec tvoj, razsvetluj in vodi me, varuj me in vladaj me, ata, mamó in starega atka,« objame mater in se vleže v posteljo.

Mati pa zaupljivo gleda pobobo Matere božje, prosi za svojo edinko, vzdihne, ko je zagledala sliko sivolasega starčka, skloni se nad postelj in gladi laske ljubljene otroka — a solza za solzo pada na glavo ljubčka, ki že spava sladko spanje.

* * *

Poletna nedelja je. Stariši Maričini nameravajo iti na koncert vojaške godbe na vrtu velikomestne restavracije. Hčerko izročajo dekletu in naročajo, kam naj ž njo gre, naj pazi nanjo, da se kaj ne zgodi. Ne slutijo, kako nezanesljivi varihinji so jo izročili.

Mala Marica takoj dobi tovarišijo med otroci. Šesta ura se že bliža. Dekle obstoji z nekim mladeničem in pri tem pozabi na varovanko, katera veselo poskakuje.

Od daleč zagleda starega, sivoga gospoda. Zagleda se vanj, a v tem trenutku se spodtakne in zavali po bregu doli v deročo reko.

Strašen trenutek! Vzklik otrokov — krik mimgredočih, vsi gledajo, kako bistri valovi deklico pograbijo in odnašajo naprej in naprej. Prestrašeni gledajo grozen prizor, nobeden se ne upa pomagati. A v tem hipu prihiti postaren gospod, vrže proč suktnjo in z glasnim klicem: »Mati božja, pomagaj!« se vrže v deročo vodo za otrokom, morda v svojo pogubo.

Osupnjeni gledajo ljudje za starcem. Valovi so ravnokar prinesli telesce na površje; starec zagrabi otroka za obleko in z velikim naporom slednjič dospe do brega. Deklica je rešena. Mati božja je pomagala.

Glasna pohvala je pogumnemu starcu plačilo. Ginjen nese otroka v naročju v prvo hišo. Deklica se kmalu zave. Nepredvidna dekla se priprosto. ali goreče zahvaljuje rešitelju, poljubljuje in s solzami moči roko neznanemu gospodu, ki je ptuj in nepoznan rešil njeno varovanko.

»Teга dobrega gospoda Marica zahvali, da nisi utonila. Poljubi roko, ki te je rešila,« govori dekla v solzah.

Otrok gleda tujca, pogleda mu naravnost v obraz in naenkrat zakliče: »Saj so moj stari atek!«

»To niso tvoj stari ata«, popravlja dekla.

»To so moj stari atek, ki visé nad posteljico, za katerega vsaki dan molim, kakor mi mati narekujejo. Saj imajo ravno tako sivo brado!«

Dobrodušno opazuje starček deklico, gladi njene mokre lase, čedalje mu je ljubši.

»Kako se imenuješ?« vpraša ptujec.

»Marica, in materi pravijo oče tudi Marica, pogumno ščebeta »Z menoj pojditе, jaz vam pokažem našo mater!«

Starec nekoliko pomišljuje, — a ko otrok zopet in zopet prosi: »pojditе z menoj, mama vam bodo povedali, da molim vsaki dan za starega ateja,« se ginjen ne ustavlja več, otroka prime za roko in pelje v restavracijo, kjer se stariši zabavajo, ne sluttivši, v kako veliki nevarnosti je ravnokar bila njihova edinka.

Stopijo na vrt. Otrok se ozira na okoli, na enkrat zakliče: »Glejte, tam le so moja mama!« iztrže se mu iz rok in teče k materi, ki goreče poljubi svojega otroka. V tem pogleda starega gospoda, — a v naslednjem hipu se mu že vrže v naročje: »Ljubi oče!«

Stari atek je nevede rešil svojo vnukinjo. Mala Marička ga je res po sliki spoznala. Postal pa je s pomočjo Matere božje njen rešitelj. Ko je prišel v glavno mesto, ni slutil, da bo rešil edinko dobrih starišev.

* * *

Mati male Marice je pred kakimi desetimi leti želela vzeti v zakon revnega, a pridnega in delavnega trgovca. Oče, bogat tvorničar ni bil s tem zadovoljen. Ko je hči dosegla polnoletnost, je šla za izvoljenim svojega srca in poročila sta se. Po poroki sta se preselila in njen mož je v nekaj letih postal spoštovan in premožen trgovec.

Očeta sta zakonska srčno pozdravila, ali kako goreče sta ga poljubila, ko sta zvedela, da je rešil njenega ljubčka — največje veselje pa je imela mala Marička, češ prva je našla in spoznala starega ateja.

† Dr. Francišek Lampe.

(Konec.)

Petnajst let je vodil v »Marijanišču« vzgojo sirot, šolski pouk in božjo službo v javni marijaniški kapelici. Tako je deloval hkrati kot šolnik in kot dušni pastir. Kot vodja ljudske šole je skrbel za njen

vsestranski napredek tako, da je dobila pravico javnosti in se razvila iz enorazrednice v štirirazrednico. Kot predstojnik je vodil tudi šolske sestre, katerim je bil zadnja leta izredni izpovednik. Zelo je skrbel, da se »Marijanišče« povzdigne tudi v gmotnem oziru. Trudil se je, da mu pridobi dobrotnikov, in svoje lastne dohodke je večinoma sproti porabljal za marijaniške potrebe. Od leta 1894. je sam vodil celo gospodarstvo, katero pač ni bilo lahko, ker je imel povprek po 170 gojencev in 35 oseb za nadzorstvo in gospodarstvo. V tej primeroma kratki dobi je pridobil »Marijanišču« hišo z vrtom, nakupil polja, in ko je potres l. 1895. zelo poškodoval »Marijanišče«, je z velikim trudom in z obilnimi lastnimi žrtvami popravil hišo, drugo z gospodarskim poslopljem dozidal in razširil gospodarstvo. Pred dvema letoma je Marijanišče prevzelo tudi Gospodinjsko šolo, v kateri je zadnje leto poučeval krščanski nauk. Poleg tega je v Mahrovi trgovski šoli učil od 1. vinotoka l. 1884. do 15. svečana l. 1891. verouk v italijanskem jeziku.

Kot učitelj si je tako v vseh stanovih vzgojil obilo hvaležnih učencev. Najbolj vestno pa se je vedno pripravljaval na bogoslovna predavanja v semenišču. Saj je znano njegovim učencem, kako je najtežavnejše bogoslovne predmete gladko v klasični latinščini predaval na pamet, ne da bi rabil pri govoru kakega pripomočka.

Pa to mu je bilo še vse premalo. Hotel je učiti tudi one, ki niso mogli priti ž njim v osebno dotiko. Njegovo obširno znanje ni bilo len zaklad, ampak je živo vrelo na dan v krasnih mnogoštevilnih spisih. Že predno je stopil s spisi v javnost, pisal je mnogo sam zase, ne le za vajo, ampak iz neke prirodne potrebe, ki ga je gnala, da svojim mislim dá življenje in jih ohrani za prihodnost. Pa komaj je stopil v javnost, začel se je tako resno baviti s pisateljstvom, da mu je postalo drugi poklic. Kot bogoslovec je priobčeval že po listih in v »Glasih katoliške družbe« članke. Njegova samostojna dela so pač dovolj znana. Kot modroslovec nam je hotel podati celoten sestav vsega modroslovja. »Vvod v modroslovje« je bila prva knjiga, ki naj bi uvedla Slovence v umevanje te težavne vede. »Dušeslovje« je položilo temelj, na katerem je hotel sezidati ves sestav. Pa ker ga vsestransko delo zadrževalo, da ni mogel nadaljevati tega velikanskega dela tako obširno, kakor je je zasnoval, izdal je »Cvetje s polja modroslovskega«. Bogoslovca se je pokazal v »Apologetičnih razgovorih« in v »Obrambnih govorih«, posebno pa v svojem najlepšem delu, v »Zgodbah sv. pisma«, katere je sv. oče Leon XIII. ob letošnjem jubileju blagovolil sprejeti, mu zanje izrekel zahvalo in podelil apostolski blagoslov. Rad bi bil izdal še knjigo o presv. Rešnjem Telesu, v kateri je hotel

zbrati vso bogoslovno in modroslovno tvarino o tem nauku, a je umrl, predno je začel. — Izdal je tudi 9 letnikov »Drobtinic« in v njih priobčeval tudi svoje spise.

Kaj je pa storil pokojni gospod kanonik za prospeh leposlovja in umetnosti, to izprevidi vsakdo, ki prelista trinajst letnikov »Dom in sveta«. V njem je nebroj njegovih daljših in krajših spisov. Poleg tega je pa kot tenkovesten urednik strogo pregledoval in popravljaval rokopise, kar je včasih zelo mučno delo, in še celo veliko slik je priredil.

* Nemogoče nam je našteti še druge manjše spise. Bil je zlasti priden sotrudnik »Duhovnega Pastirja«, priden sotrudnik »Matici Slovenski« in »Družbi svetega Mohorja«.

S časom je tako štedil, da si niti najpotrebnejšega odpočitka ni privoščil. Na izprehod ni hodil. Poznal je samo pot v kapelo, v šolo in v tiskarno. Redkokdaj je šel kam na deželo, in takrat večinoma le, da bi zavodu koristil ali pa prinesel kako fotografijo za list. Dvakrat pa je šel na daljše potovanje. L. 1888. je romal na grob sv. Petra v Rim in pri tej priliki proučil poglobitve umetnostne zbirke v Italiji, leta 1891. pa je potoval v Egiptet in v sveto deželo, da si na lastne oči ogleda svetopisemske kraje.

S tem sem na kratko omenil njegova slovstvena dela, a to nikakor še ni vse. Kako mnogostranski je bil njegov duh, se pač presodi iz tega, da se je zadnji čas bavil vedno bolj z gospodarskimi vprašanji. Posebno se je zanimal za osuševanje ljubljanskega barja ter sam marsikaj poskušal na tamošnjih travnikih, in mnogo časa je zadnja leta porabil za čebelarstvo, katero je sam gojil praktično v Marijanišču in bil tudi predsednik »Čebelarskega društva«.

Tako je res delal pridno kakor čebelica. »Matica Slovenska« in »Leonova družba« sta ga izvolili za podpredsednika, in vsi dobromisleči Slovenci so se veselili in mu častitali, ko je bil dne 25. prosinca l. 1900 imenovan ljubljanskim stolnim kanonikom in dne 28. istega meseca kanonično vmeščen od knezoškofa dr. Antona Benaventure Jegliča, s katerim ga je od nekdaj vezalo srčno prijateljstvo. Njeg. Veličanstvo cesar Frančišek Jožef I. je dovolil, da sta se XXIII. letnik »Drobtinic« in VIII. letnik »Dom in sveta« sprejela v cesarsko knjižnico. Drugega odlikovanja ni dobil — in ga tudi nikdar iskal ni. Ko je dne 24. kimovca t. l. zatisnil trudne oči, je pač dobri Bog zvestemu služabniku dal zaslužen plačilo.

Lampetova oporoka.

O zadnjih trenutkih blagega pokojnika in o njegovi poslednji volji piše njegov stričnik doktor Evgen Lampe v »Dom in Svetu« to-le:

Ko je prejel sv. poslednje olje, začel je resno misliti na smrt. Bilo je zvečer, in gospod kapelan Plečnik, ki mu je bil podelil to zadnje tolažilo, je odšel. Tedaj je zahteval, da ostanem pri njem, in govoril mi je o svojih načrtih ter mi dajal navodila za nadaljevanje njegovih del. Le nekaj odstavkov iz tega njegovega zadnjega daljšega pogovora, ki se mi je neizbrisno skoro doslovno vtisnil v spomin, hočem tu podati.

Ležal je s sklenjenimi rokami in govoril v odmorih. Bil je popolnoma miren, jasnega obličja in svežega, živahnega duha, dasi je le s težavo dihal.

»Vedno sem rad premišljeval, kako materinsko skrbi sveta cerkev za vse dušne potrebe svojih vernikov. Pa glej, ob smrti to najbolj čutim... Ali bom umrl?... Božja volja naj se zgodi...«

In ponavljal je odstavke iz molitev za umirajočo.

»Kako lepo moli cerkev za umirajočega kristijana! Proficiscere anima christiana de hoc mundo! Sedaj pa odpotuj, krščanska duša, s tega sveta! Popotniki smo, ki vedno pribajamo in odhajamo. Veliko sem se trudil, veliko sem se motil, a vendar sem vesel in zadovoljen. Licet enim peccaverit, tamen Patrem et Filium et Spiritum sanctum non negavit, sed credidit et zelum Dei in se habuit, et Deum, qui fecit omnia, fideliter adoravit. Da, to lahko rečem: Očeta in Sina in svetega Duha nisem nikdar zatajil, ampak vedno sem delal z namenom, da dam čast Bogu in koristim bližnjemu. Ta zavest mi daje moč in veselje. Ah, kaj bi bil jaz sedaj brez te zavesti! Kaj bi mi koristil ves trud in napor, če bi ga ne bil posvetil službi večne Resnice?... Bogu sem vedno dal čast in slavo, to mi je sedaj najalajše tolažilo...«

»Če mi pa vest kaj očita«, nadaljeval je po kratkem molku, »očita mi to, da sem mnogokrat sodil premehko in premilo. Mislil sem si: Rajši bi bil pogubljen zaradi prevelike ljubezni, kakor zaradi prevelike trdosti. To ni bilo vedno pravo.«

»Nikar ne mislite na take stvari sedaj, saj ste delali vedno z najboljšim namenom in nesporazumljenje takoj popravili«, prigovarjal sem mu.

»Ne jaz hočem o tem s teboj govoriti. Koliko sem trpel zaradi tega, ker sem preveč zaupal ljudem! Jaz sem z dobrim namenom prizanašal, ker sem hotel z ljubeznijo pridobiti one, ki so se odtujili cerkvi, a kako so me varali! Prosim te, bodi previden in ne daj se nikdar v roke onim ljudem, ki se ne boje Boga, ampak tako grdo napadajo našo sveto vero...«

Začel mi je pripovedovati neke osebnosti. Bilo mi je mučno, ker sem videl, da hudo trpi ob teh spominih.

»Pustite jih, dajali bodo sami odgovor! Saj ni niste krivi tega, kar delajo drugi!«

»Jaz opazujem zadnja leta hud moralen propad našega naroda. Nazadujemo v vsem. Ali bi bili pred nekaj leti mogoče, da bi ona stranka tako očitno zavržla vse, kar nam je bilo doslej sveto! In ta surovost v pisanju, ta predrznost! Narod, ki nima v sebi moči, da bi premagal tako zlo, ne more se ohraniti...«

Pokojnik ni bral prej nikdar »Slov. Naroda«. Niti v stanovanje mu ga ni smel nihče prinesiti, in tudi govoriti ni hotel o njem. A zadnji čas se je namenil, da zavrne nekaj zgodovinskih laži, ki jih je prinesel ta list zoper katoliško cerkev. Zasnova si je nekaj člankov, in zadnji čas večkrat premišljal o strašni propalosti, ki jo razširja ta list.

»Zato pa sem vesel«, nadaljeval je, »da se je tako lepo zvršil katoliški shod. Da, to je pot, po kateri moramo kreniti. Za pravico se moramo bestraheno boriti. Ali smo možje, če se ne upamo jasno in odločno pokazati svojega krščanskega prepričanja? Če hočemo, da nas Bog spozna za svoje, moramo tudi mi njega spoznati brez strahu. Ali vam je bilo mnogo, ali so bili dobri govorniki?«

In moral sem mu praviti, kako sijajno se je vršil ta lepi shod.

Govorjenje ga je utrudilo, in čez nekaj časa je nadaljeval:

Če umrjem, objavi te moje besede! Jaz hočem, da me po smrti prav sodijo... Brez dolga hočem iti s sveta, če je tako božja volja. Če sem razlalil katerega od svojih tovarišev kanonikov ali profesorjev, prosim ga odpuščanja. Če sem kakega pisatelja napačno sodil ali mu storil kako krivico, naj mi odpusti. Posebno pa ne pozabi objaviti tega: Če je kdaj prišlo kaj po moji krivdi v list, kar žali vero ali npravnost, sedaj vse preklicujem.«

»Ne skrbite za to, v tem oziru gotovo nimate krivde.«

»Ne, ne, to je važna stvar. V svojih objavljenih spisih res nisem zapisal nobene besede, ki bi bila zoper npravnost, vedoma ne — a mogoče je, da sem iz nepazljivosti dal kaj v tisek, kar se ne strinja z večnimi zakoni. To sedaj preklicujem. Jaz hočem lahko vestjo stopiti pred Sodnika.«

Obljubil sem mu, da to izpolnim. Bil je truden, in pričakovali smo že smrti, a živel je vendar še devet dni.

Ali ni taka smrt najlepši zvršetak delavnega življenja? Tako umira pravični.

Politični razgled.

Volitve za deželne sbore povzročajo po celi Austriji živahno gibanje. Na Češkem so kovalle razne stranke do zadnjega časa kompromise, a naposled se bodo menda vsi dogovori razbili. Največ bodo izgubili Mladočehi, pridobili bodo pa veliko radikalcov in agrarcev, t. j. kmetijska stranka. — V Galiciji so se že vršile volitve za kmečke občine. Toda pri Poljakih je odveč govoriti o volitvah, ker tam volitve narede poljski plemiči in vlada s pomočjo žandarjev in bajonetov. Ljudstvo in volivci so tam postranska stvar. Da je kandidat le višnjeve plemiške krvi ali da prisca na sedanjo krivično gališko deželno vlado, pa je že gotov poslanec — že pred volitvami. Gospodujoča stranka si je ugrabila od 74 mandatov 50. Za prihodnjih šest let je torej poljska »vlahta« zopet zagotovljena, da bo gospodarila po deželi.

Ogrski državni sbor je bil te dni razpuščen in v kratkem se razpišejo nove volitve. Žandarji so dobili že od vlade in ogrskih magnatov navodila, kako naj rabijo orožje, če bi hoteli volivci po svojem prepričanju izbirati poslance.

Dr. Kasal, bivši finančni minister, je umrl. Bil je izvanredno nadarjen državnik in upliven zastopnik češkega naroda. Svoj čas se je kot minister jako zameril nižjim slojem s tem, da je napravil nov davek na sladkor. Mladočehi so z njim veliko izgubili. Njegov naslednik za drž. zbor bo najbrž dr. Engel, ki bo prevzel morda tudi načelnštvo mladočeške stranke.

Ruski car na potovanju. Sredi septembra odide ruski car na Francosko, da obišče predsednika republike in prisostvuje francoskim vojaškim vajam. Spotoma se bo sestal tudi z nemškim cesarjem in angleškim kraljem.

Zavod sv. Jeronima v Rimu. Sv. oče je pred kratkim odločil, da je zavod sv. Jeronima v Rimu lastnina avstrijskih in ogrskih Hrvatov. Ta zavod je jako bogata ustanova za duhovnike in bogoslovce, ki študirajo na rimskih visokih šolah. Ta papežev odlok je pa vzbodel dalmatinske Srbe in Lahe. Poslednji so prav po razbojniško napadli zavod in zasedli njegove prostore. Avstrijsko zastopstvo je protestiralo, in Lahe so se morali umakniti. Zdaj se prične pravda pred laškim upravnim sodiščem, kdo ima pravico do zavoda. Upanje je, da pridejo Hrvati do svojih pravic.

Angležem trda prede. V južni Afriki se jim stanje ni prav nič zboljšalo. Odkar je izdal Kitchener zloglasni razglas, da misli nečloveško postopati z vsakim ujetim Burom, so se čete junaških Burov zdatno pomnožile. Pravijo, da je v kapski koloniji do stotisoč Holandcev prijelo za orožje. Burski generali so razglasili, da odslej ujetih Angležev ne bodo več izpuščali na svobodo; v slučaju, da bi Kitchener, ta angleški krvolok, izvršil svoje grožnje, bodo Buri vsacega vjetega Angleža brez usmiljenja in odlašanja ustrelili. To bo držalo. — Sicer se pa obeta Angležem tudi od drugih strani nevarnost. V Ameriki so priredili tamošnji Irci velikanski shod. Udeležilo se ga je na tisoče Ircev. Tam so sklenili, da se prične ustaja proti Angležem za osvobojenje Irske. Govorili

so, naj bi se to siloma storilo. Zažgali naj bi ob istem času večja angleška mesta ter s tem dali povod k ustaji. S takim uporom bi bila angleška moč ztrobljena. — Tudi na otoku Malta se menda pripravlja upor proti angleškemu gospodarstvu. — Tako se maščuje krvoločnost in nenasitna lakomnost.

Kitajski princ Tsun je prišel s kitajskim spremstvom v Berlin, da prosi v imenu kitajskega cesarja odpuščanja za umor nemškega poslanika. Cesar mu ni skazal ob prihodu nobene časti, tudi odgovoril mu je jako osorno in strogo. Seveda je bilo to le na videz — da bi namreč imponiral pred svetom. V resnici se mu je neznansko dobro zdelo, da hodijo k njemu iz take daljave cesarski principi. Gotovo mu je bilo za ta obisk več, kakor za umorjenega barona Kettelerja. — Na Kitajskem je na videz mirno. A kakšen je ta mir, naj pojasni ta okoliščina, da se v pokrajini Sianfu prodaja človeško meso po par vinarjev kg.

Srbska kraljica menda že zopet pričakuje »veselega« dogodka in baje zato ne more na obisk k ruskemu carju. Kaj pa, če bi se namesto »veselega«, pripetil kak žalosten dogodek.

Napad na Mac Kinleya, predsednika združenih držav, je presenetil cel svet. Zvezne države ameriške so najbolj svobodoljubne, in niti tam niso izvoljeni oblastniki varni pred anarhisti. Predsednik Mac Kinley se je mudil na razstavi v mestu Buffalo dne 7. septembra. Okoli 4. ure popoldan se mu približa lepo oblečen človek, ga zgrabi z levico, z desnico pa ustrelil vanj dvakrat; enkrat v leva prsa, drugič v trebuh. Rane so smrtno nevarne. Mnóžica je hotela napadalca na mestu raztrgati; komaj so ga oprostili redarji in ga odvedli v zapor. Napadavec je nemško-poljskega rodu in se imenuje Leon Czolgosz. V preiskavi je povedal, da je storil le svojo dolžnost in da ni z nikomur v zvezi. Zdravniki so potegnili prvo kroglo iz prsi; predsednik jo je pri polni zavesti prijel v roke in jo izročil zdravniku. Upanje imajo, da ostane pri življenju.

Dopisi.

Od nekod. (V spomin + Ignacija Pirca.)

Ena se tebi je želja spoznala:
V zemlji domači da truplo leži.
Prešeren.

Prebirajoč 17. številko cenjenega »Domoljuba«, obtiči mi oko na dopisu iz Ajdovca. Bral sem tu z razprtimi črkami tiskano, da je preč. g. Frančišek Vidmar daroval svojo novo mašo. Dragemu znancu iskreno čestitam ter želim, da bi ljubi Bog dolgo zadovoljnega in za ta vzvišen poklic sposobnega ohranil.

Beroč dalje zanimivi dopis, imel sem sožalje z ubogimi ljudmi, ki so se pred kratkim še veselili lepih slovesnosti, a zdaj pa z žalostnimi očmi gledajo ožgano tramovje in očrneli zid.

A skoro nisem veroval svojim očem, ko sem bral, da je umrl, — umrl vsled junaškega čina, vsled ljubezni do bližnjega, nastopen sedmošolec

Ignacij Pirc. Prebral sem drugič, a vedno ista žalostna novica. Prihital je iz bele Ljubljane domov k ljubim starišem in znancem na počitnice, a tu je našel smrt. Prišel je domov, da bi si razvedril duha in počil po desetmesečnem naporu — in našel je doma mir in počitek v črnem krilu zemlje. Vroča solza se mi je utrnila, beročemu, da mi je mrtev moj prijatelj, moj nekdanji ljubljani součenec. Naj bodo te vrstice posvečene njegovemu spominu, spominu tako blagega, nepozabnega mladeniča.

Bilo je sredi meseca septembra leta 1895. Pri sprejemni skušnji za prvi razred na novomeški gimnaziji je sedel za menoj preprijazen in uljuden deček. Dopadel se mi je takoj, in še isti dan sem spoznal v njem + Ignacija Pirca. Od sedaj sva si bila zvesta prijatelja. V moji dolgotrajni bolezni me je večkrat obiskal in tako lepo tolažil, da sem polovico lažje prenašal neznoane bolečine. Razlagal mi je, kaj so se v šoli učili in kako so to ali ono stvar razvijali i. dr. — Ker je bil to jako priprost deček, so se nekateri součenci iz njega norčevali, a ko so pa spoznali njegovo blago srce, in videli njegovo vzpodbudno vedenje v cerkvi, šoli in zunaj, začeli so ga vsi spoštovati in imeli smo ga prav radi.

Bil je to jako vester in priden dijak. V šoli sicer ni bil prvi, ker je z njim tekmoval veliko bolj nadarjen dijak, a vester je bil, kakor nikdo drugi. Po dovršeni sekundi je bil sprejet v Alojzijeviske. Ločila sva se predzadnjikrat. O počitnicah je namreč prihital na božjo pot na Žalostno goro pri Mokronogu, iskat si tu novih moči za bližajoče se šolsko leto.

Poslovila sva se, kdo bi si bil mislil — za vedno. Stisnil mi je roko in rekel: »Skoro gotovo me ne bo več v te vaše kraje, ne vem, če se bova še kdaj tukaj videla.« Prav je imel. Nisva se videla niti tu, niti drugje, videla se pa bova kmalu »nad zvezdami«. Presveta Žalostna Mati mu gotovo ni ostala dolžna za to češčenje, saj jo je iskreno ljubil ter prihital iz daljnega Ajdovca na Žalostno goro. Oh, kako rad bi bil tudi jaz ob njegovi smrtni postelji ter ga tolažil, kakor on nekdanj mene, a mi ni bila znana njegova nesreča. Kako rad bi bil presrečno ljubljene prijatelja še enkrat objel, kako rad še enkrat videl njegov obraz ter se udeležil njegovega pogreba, a žal, zvedel sem vse le še iz sedemnajste številke Domoljuba. Že bo kmalu mesec, odkar spi nevdramno spanje, njegovo obličje je zaskril plašč zemlje, nikdar več ga ne bom videl, a spomin njegov mi bo živel, dokler se ne združiva tam, kjer ni več ločitve. Pač žalujejo za njim ubogi stariši in vsi, ki smo ga poznali, a tolažimo se, kajti:

Kratki so dnevi na svetu za nas,
Urno nam mine odločeni čas.

Blagor jim, kateri v Gospodu zaspé,
V slavi nebeški se tam prebudé!
Blagi pokojnik počivaj v miru!

Nesreča. Z Radovice pri Metliki. Dne 31. avg. zjutraj peljal je Marko Šavor iz Krašnjegavrhov št. 15 s svojim še majhnim sinom poln voz drv. Na nekem ovinku, kjer pot visi, je šel sin pred vola, a oče je držal voz. Pri tem so se mu zapletle noge v grm, čez katerega je moral iti, tako da ni imel več moči in voz je padel nanj s tako silo, da je bil na mestu mrtev. Zdrobilo mu je prsi. Zapustil je ženo in šestero nedoraslih otrok. Omenjeni je bil prvi krščen v tukajšnji župni cerkvi l. 1856., ker do tega časa nismo tukaj fare imeli. Šavor je bil priden, veren in delaven človek, kar je dejansko povsod kazal, posebno ob času državnozbornih volitev, ko je še druge prigovarjal, naj volijo katol. narod. kandidate. Sv. zakramente je prejel 14 dni poprej, tako upamo, da je bil pripravljen. Bodimo torej vsi pripravljeni, ker ne vemo ne dneva ne ure.

Slovenski novičar.

V mestih. ki volijo v četrtek 19. sept. kandidira naša stranka: v skupini **Kranj-Loka** dekana **Koblarja** v Kranju, v skupini **Kamnik-Tržič-Radoljica**: župnika **Spendala** v Tržiču, v **Idriji** pa dekana **Arkota**. Ako vsi naši somišljeniki storé svojo dolžnost, utegnemo tudi v teh mestih zmagati. Za druga mesta se d. danes kandidati še niso postavili.

Natančno razmerje glasov po posameznih občinah prinesemo v prihodnji številki.

Nj. c. kr. Visokost nadvojvoda — prestolonaslednik Fran Ferdinand v Cirknici. Poroča se nam: Vsa Cirknica se je oveselila, ko je konec preteklega tedna došlo sem naznanilo, da pride prestolonaslednik Franc Ferdinand sam ogledat vojaške vaje, ki se vrše okrog Cirknice. Vse se je pripravljalo, da slovesno spejme ljubeznivega nadvojvoda, ki pa je oficijelen sprejem odklonil. Cirknica je bila vsa v zastavah. Dne 3. t. m. ob 2 se je nadvojvoda v spremstvu fzm. Succovatyja pripeljal v Cirknico, kjer ga je zbrano ljudstvo pri lepem slavlolu z gromovitimi »živio« klici pozdravilo in s tem izrazilo Nj. c. kr. Visokosti lojalno udanost. Nato je nadvojvoda prijazno ogovoril cirkniškega župana in preš. g. dekana Fr. Kunsteljna, ki je navlašč na ta dan sklical vso duhovščino dekanije h konferenci »sodalitatis.« Nadvojvoda gre v svoje stanovanje, kmalu na to pa pride sam po Cirknici, brez vsakega spremstva, in kam jo najprej krene? — v cerkev, da se tam pokloni svojemu Kralju! Dasi mu je bil pripravljen poseben klečavnik, je kar v prvo klop pokleknil in

vspodbudno pobožno opravil svojo molitev. Potem si je ogledal cerkev, o kateri se je prav pohvalno izrazil, posebno stari gotiški slog mu je ugajal. Ko je iz cerkve odhajal, se ni sramoval pokropiti se pri vratih z blagoslovljeno vodo in do tal prikloniti koleno pred svojim gospodom! Ljudstvo, zapeljano od brezvestnih mogotcev liberalnih, od svojega prihodnjega vladarja, ki je bival v tvoji sredi, se uči, tudi po zunanje kazati svoje versko prepričanje! Ob 1/2 8. uri zvečer so zvonovi slovesno zapeli, in Cirknica je bil v par trenutkih vsa v luči. Pred hišo, kjer je nadvojvoda večerjal, pa je svirala godba 27. polka. Zjutraj je nadvojvoda odšel k divizijskim vajam ki so se vprizorile med Cirknico in Blokami. Dne 4. t. m. popoldne pa se je nadvojvoda - prestolonaslednik odpeljal proti Dunaju. Hodi pa naj koderkoli, povsod ga spremljajo naše prirčne želje: Bog živi prestolonaslednika Frana Ferdinanda!

Gočani pred sodiščem Pred kratkim je bila v Ljubljani pred deželnim sodiščem obravnava proti vaščanom iz Goč pri Vipavi, kjer so se pred več meseci vršili neki nemiri. Tožen je bil pa tudi tamošnji g. kurat Jožef Ferjančič, češ, da je ljudi šuntal k sovraštvu in nemiru, in to je bilo seveda za liberalce posebno veselje; vendar se jim ni vse tako obneslo, kakor so želeli. Od 17 obtožencev jih je bilo devet popolnoma oproščenih, sedem jih je bilo deloma — ker je bilo dvignjenih proti njim več tožb — obsojenih. G. kurat J. Ferjančič, proti kateremu so bile štiri obtožbe, je bil oproščen od treh, obsojen pa v eni. Oproščen je bil od obtožbe, da je ljudi hujskal proti liberalcem, da je skozi okno zaničljivo vpil nad liberalci, in da je vplival na priče, da proti njemu ne smejo pričati. Obsojen pa je bil tega, da je po izgredih skušal vplivati na priče, da bi izpovedale, da se vse potlači, in da je vsled tega nagovarjal Alojzija Ferjančiča in druge, da bi vplivali na priče v korist obdolžencem radi izgredov; zato je bil obsojen na dva meseca ječe in povrnitev odškodnine in troškov. Na podlagi kaknega pričevanja pa je bil obsojen g. kurat? Na pričevanje ene s a m e p r i č e, namreč občinskega tajnika Alojzija Ferjančiča, ki je nekoč izjavil se, da bi dal za smodnik, ako bi bilo župnika ustreliti. Ta človek se je očitno bahal — tako je izpovedala priča Regina Vrtovec pred sodiščem — s s v o j i m b r e z v e r s t v o m. Rekel je, da želi na tem svetu srečen in bogat biti, verovati ni treba na pekel, s tem le farji plašijo, da si žepe polnijo. To je njen kšeft. po smrti ni nič s človekom. Drugikrat je rekel, da bi dal za smodnik, če bi bilo treba župnika ustreliti, in če bi bili vsi taki, kakor on, bi v 10 letih v vipavski dolini ne bilo nobenega duhovnika več. Na zadnjo uro je bolniku treba talar dobre župe, ne pa duhovnika! —

Temu človeku so dali prisego. Bil je že prej dvakrat obsojen zaradi prejšnjega župnika. Žandarm Turk je izrekel o njem, da strašno veliko govori, iz malo reči napravi veliko, da mu on radi tega nič ne verjame. Vse druge priče, tudi liberalne, so potrdile da o kakem napeljevanju h krivemu pričevanju „ni bilo ne duha ne sluha.“ Na to eno pričo oprto je sodišče izreкло svojo obsodbo. Zagovornika J. Vencajz in dr. Brejc sta takoj vložila na razsodbo pritožbo na višje sodišče.

Birmancev v leskovški dekaniji je bilo: 26. avgusta v Kostanjevici 367, 27. pri sv. Križu 362, 28. v Čatežu ob Savi 394, 29. v Vel. dolini 388, 30. v Krškem 299, 31. v Boštanju 272; 1. septembra v Studencu 114, 2. pri sv. Duhu 92, 3. na Bučki 119, 4. v Škocijanu 396. Vseh birmancev skupaj je bilo 2803

Občinska volitev v Šmariji se je vršila dne 30. julija. Pritožbo proti volitvi je vlada zavrgla in zadnjo nedeljo 1. t. m. se je vršila volitev župana in svetovalcev. Županom je bil enoglasno izvoljen prejšnji župan g. Josip Ogorelec; svetovalci pa gg. Anton Kastelic s Klanca, Janez Tome iz Zaloga, Franc Potokar s Sapa, Josip perovšek iz Šmarja in Jakob Skubic z Lanišča.

Dirka z bikom. Bik in biciklist sta dne 21. avg. dirkala na Črnučah. Na Črnučah pri Dobravcu je ušel bik iz hleva in je bezljal po neki njivi. V tem trenutku se pripelje po cesti iz Ljubljane nek biciklist. Ko bik biciklista zagleda, strahovito zatuli in jo ubere za biciklistom, ta pa ves v strahu pred takim dirkačem na kolesu na vso moč beži. Razume se, da je bik prej opešal nego biciklist.

Premembe pri oč. oo. kapucinih. Iz Lipnice je prestavljen o. Angel Sattler v Murau kot vikarij; iz Gorice o. Damascen v Mettersdorf; iz Celja pride o. Hilarij Perpar kot gvardijan v Škofjo Loko; o. Kerman ostane v Celju kot vikar; o. Erhard Pečar gre v Gorico; o. Anaklet Waltek pride kot vikarij iz Volšperga v Celovec, o. Alfonz Vakselj postane gvardijan v Knittelfeldu, o. Otokar Cejan gre iz Celovca v Gorico. o. Evgen pa v Volšperk, o. Oton Kocjan v Hartberg, o. Egidij Golob v Celje, o. Janez Ažbe v Švanberg kot gvardijan, o. Efrempa kot gvardijan v Hartberg, o. Viljem Ebenberger je prestavljen iz Hartberga v Celovec, o. Sigmund iz Knittelfelda kot gvardijan v Volšperk, o. Epifan v Mettersdorf, o. Donat Zupančič pride v Krško, o. Ožbald Semer iz Mettersdorfa v Knittelfeld kot vikarij, o. Gotthard kot gvardijan v Murau, o. provincijal Edvard Bervar postane kronista štajerske provincije.

Ponesrečena Slovenca v Ameriki. V E y, Mine v Severni Ameriki sta se pred kratkim pripetili dve nesreči. Dva naša slovenska rojaka sta se ponesrečila v tukajšnjih železnih rudokopih. Prvi je Jan. V i r a n t, doma iz fare Ig pri Ljubljani. Padel je 30 m. globoko. Drugi je pa Matija S t e l e, doma iz Spodnjih Jarš pri Kamniku, ki je padel 150 m. globoko. Prvi je neoženjen, slednji pa zapušča ženo in dvoje nepreskrbljenih otrok.

Strasen naliv v Idriji je bil 27. avgusta in napravil več tisoč škode. Okoli 7. ure zjutraj je začelo hudo deževati in kmalu je potok Nikova začel naraščati, zamašil kanale, razlil se po ulicah in stanovanjih. Vozovi po cestah so morali na mestu ostati, konje so v naglici izpregli in odvedli, a vozove pu stili na cesti, naj se vzdržé ali naj jih voda odnese. Kar cela jezera so nastala. Voda je udrila v hiše, da je pohištvo kar plavalo in vse je bilo z blatom onečedeno. Nekater trgovce in krčmarje je prav občutno zadelo. Pokvarilo jim je robo, spravljeno pri tleh, marsikaj prevrglo in razmaknilo, vse pa onečedilo. Krčmarjem je prišla voda v kleti, vzdignila težke sode, vino v njih pokvarila, da ne bo več za rabo, ali pa jih celo odnesla. Okoli tisoč kubičnih metrov drv je splavalo na Tolminsko. Na koncu pokopališča je odtrgala precej zidu, izkopala in odnesla celo nekaj — mrljskih rakev (trug), ki so ležale kakih 6 let v zemlji! — Stari ljudje ne pomnijo take povodnji. Pričakujemo, da poškodovani dobé kako podporo od države.

Predor skozi Karavanke je že globok nad 70 m. Kopljejo tuji delavci in služijo po 5 K dnine 8urnega dela. Zunaj pa okoli 50 domačih delavcev pridno koplje jako prostorno stavbišče za tesarje, zidarje, dalje barake, bolnišnico itd. Dosedaj so delali v lastni režiji. Pretečeni teden pa je prevzel dela neki podjetnik in »pritisnil« na delavce prej tako, da so tje pometali orodje in »vzdignili punt« ali štrajk. Ker pa so »štrik« malo prehudo potegnili, so jih nekaj v Kranjsko goro za nekaj dnij poslali. — Plača pa je ostala pri starem: 1 m² zemlje za 19 kr. odkoplji in na svoje mesto izvozi, če nočeš pa pusti in pojdi. In tako pri največem naporu ne zbijejo čez 1 gl. skupaj. Pri tem ne bo nikakor smelo ostati. Je pa to slab začetek! Enega delavca je podsulo in mu zlomilo nogo.

Predor med Podbrdom in Bohinjem. Od bohinjske strani so prišli pri vrtnanju predora že 430 metrov v goro. Plasti so večinoma peščene in kamenite, četudi ne obstajajo iz prav trdega in za zidanje sposobnega kamenja, vendar se mora rabiti za rušenje istih dinamit. Od podbrdske strani so pa prišli 240 metrov v goro. Med raznimi kamenitimi plastmi se nahajajo tudi male neznatne pre-

mogove sledi. Od bohinjske strani izdolbejo predora povprečno 2 metra na dan. Na vsak način upajo, da bode predor v 3 letih popolnoma dokončan.

Nesreča. Z Radovice pri Metliki. Dne 31. avgusta zjutraj peljal je Marko Šovor iz Krašnjegavrha st. 15. se svojim še majhnim sinom poln voz drv. Na nekem ovinku, kjer pot visi, je šel sin pred voli, a oče je držal voz. Pri tem so se mu zaplele noge v grm, čez katerega je moral iti, tako da ni imel več moči in voz je padel nanj s tako silo, da je bil na mestu mrtev. Zdrobilo mu je prsa. Zapustil je ženo in šestero nedoraslih otrok. Omenjeni je bil prvi krščen v tukajšni župni cerkvi l. 1856, ker do tega časa nismo tukaj fare imeli. Šovor je bil priden, veren in delaven človek, kar je dejansko povsod kazal, posebno ob času državno-zborskih volitev, ko je še druge prigovarjal, naj volijo katol. narod. kandidata. Sv. zakramente je prejel 14 dni poprej, tako upamo, da je bil pripravljen. Bodimo torej vsi pripravljeni, ker ne vémo ne ure ne dneva.

Trebuh prerezal si je v saboto 7. sept. na Savi pri Jesenicah oženjeni tovarniški delavec Janez Vovk. Ko je žena odšla z doma, se je zaklenil v sobo, vzel britev in se smrtno nevarno ranil. Dobili so ga ležečega razgaljenega na tleh v krvi. Ko se je nekoliko zavedel, je rekel: le to mi je žal, da nisem prej zaklal R . . . ega (inženirja) in potem še le sebe. Na mizi je ležal »Rodoljub«, dušna hrana samomorilčeva. Pri vsaki mogoči priliki se je norčeval iz krščanstva. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnišnico, kjer je umrl.

Odlikovanje lavantinskega knezo-škofa. Lavantinski knezoškof mil. g. dr. Mih. N a p o t n i k je imenovan od sv. očeta hišnim prelatom in asistentom papeževega prestola.

Vzglede zavednega moža. Pri volitvah se zamudi čas in denar, pravijo nekateri. Za svoje prepričanje se moramo žrtvovati ob tako važnem času, pravimo mi. Lep vzgled za to: l. 1885. umrlemu deželnemu poslancu Edelmanu so 1882. leta brzojavili, da mu umira edini sinček. A bilo je ravno takrat važno glasovanje in mož je ostal v Konstancu, da je spolnil svojo dolžnost kot volivec. Veliko vzgledov bi lahko še navedli. 1874. leta bil je v toplicah na Tirolskem nek Anglež, kjer mu je bilo zelo všeč. Kar naenkrat ga je vzela noč. Čez nekaj časa pride nazaj. Vprašan, kje je bil, resno odgovori: »V L o n d o n s e m š e l v o l i t.« Pomudil se je nekoliko ur, in zato se je peljal 300 mij daleč.

Nevaren cerkveni ropar pred porotniki. Zadnji čas so ljubljanski porotniki imeli pred seboj posebnega tička — 40 letnega že sedamnajstkrat radi tatvin in drugih zadev kaznovanega Jož R a h n e t a, doma iz Vogelj pri Kranju. Rahne, katerega poznajo skoro

vsi zaporji po Slovenskem je 26. febr. dosedel v Mariboru 6 let ječe radi tatvine ter je bil oddan odgonskemu zaporu v Maribor, da ga spravi v prisilno delavnico. Rahne je iz odgonskega zapora ušel ter se klatil po Stajerskem, Goriškem, Koroškem in Kranjskem. V noči od 21. do 23. sušča je ulomil v župno cerkev v Lešah ter ukral iz cerkvene pušice okolu 5 K, v noči od 25. do 26. sušča je ulomil v župno cerkev v bohinjski Srednji vasi in ukral iz nabiralnika okolu 50 K, dalje je ulomil v cerkev v Crni in ukral 60 K. S tako nabranim „drobižem« se je preživljal, orožnikom je pa naznanjal napačna imena. Pred porotniki je Rahne pravil, da si je živež, ko je iz Maribora ušel, prekrbel do Trzina z beračenjem, v Trzinu je pa vzdignil poleg hiše, v kateri je zloglasni član tatinske družbe Ape svoj čas stanoval in ki je potem v mariborskih zaporih umrl — okolu 50 gl. Ape mu je pred smrtjo v Mariboru povedal, kje ima skrit denar. Ta njegov zagovor je pa silno šepav, ker je v preiskavi trdil, da so bile v zakladu »kronice in tolarji.« Ape pa je bil že l. 1892 zaprt, kronice so pa izšle še-le 1893. l. Tudi je Rahne hotel porotnikom natvesti, da je v preiskavi govoril o kronicah, „ker se sedaj v kronicah računa«, pa porotniki mu niso verjeli. Rahnetu na sled je prišel orožnik Pavšek, ki je spoznal ulom z dletom za delo Rahnetovo, katerega je že pred sedmimi leti radi sličnega hudo delatva prijel. Ker so porotniki vprašanja o krivdi tega nevarnega tatu soglasno potrdili, je bil Jožef Rahne obsojen na 8 let ječe, poostrene s temnico vsakega leta dne 22. sušča in Rahne mora povrniti škodo cerkvi v Lešah in cerkvi v Črni.

Ponesrečil se je na Begunjski pri spravljajanju sena posestnik Janez Resman iz Begunj na Gorenjskem ter v malo trenutkih izdahnil dnoš. Ponesrečeni, ki je bil bratranec presvetlega knezoškofa ljubljanskega, zapušča vdovo z devetimi otroci.

Iz Mekinj. Na praznik Marijinega imena (15. tega meseca) se je vršilo v naši župni cerkvi slovesno blagoslovljenje novega tabernakla in prenovljenega vel. altara pri veliki sv. maši ob 9. uri. Nekaj dni prej sta prišla dva gg. misijonarja-lazarista, ki sta v tridnevnicu pripravila farane nata izredni dogodek.

Strela je udarila dne 29. avgusta po noči ob dveh v gospodarsko poslopje posestnika Karola Požeka v Gorenji Lokvici pri Metliki. Pogorela so mu vsa gospodarska poslopja in hiša. Ker je divjal silni vihar, ni bilo ničesar moči rešiti. Sploh treska te dneve prav silno v metliškem okraju in imajo tudi velike nalive.

Občinske volitve v Cerkljah na Gorenjskem. — Poroča se nam: Več tednov so se trudili g. Hribar

in njegovi prijatelji, da bi dobili občinski zastop v svoje roke. Sprva so tajno, zadnji čas pa tudi javno agitirali z raznimi sredstvi. Izid občinskih volitev 22. in 23. avgusta pa je bil, da je »preperela slama« pogorela. Pri tej priliki še pripomnimo, da morajo gospodje orožniki po svojih navodilih biti nepristranski, ker občinske in druge volitve zavedni možje opravijo brez orožnikov.

Kontrolni shodi za domobrance se bodo vršili za žužemberški sodni okraj 11. oktobra, za trebanjski 12. in za mokronoški 14. oktobra.

O elektriški železnici v Ljubljani. Elektriška železnica v Ljubljani se je pred kratkim otvorila in izročila prometu. Stroški za gradnjo elektriške železnice znašajo nad 1.200.000 kron. Dolžina obeh dosedanjih prog znaša 5300 metrov. Projektovano je, da se s časom, kadar se pokaže potreba, zgrade še proge: Dunajeka cesta-Siška, Bavarski dvor pokopališče, Marije Terezije cesta, Bleiweisova cesta tobačna tovarna, Sv. Jakoba trg, Sv. Jakoba most-Cojzova cesta-Emonska cesta-Rimska cesta-Bleiweisova cesta, Ambrožev trg mestna klavnica. Elektriški tok pri železnici ne presega 550 voltov. V slučaju kakoga požara se bo elektriški tok zaprl, da ne bo oviral gasilcev, pri delu. V promet stopi za sedaj 14 voz, ki so narejeni v Gradcu in velja jeden voz 17 000 K. Hitrost elektriške železnice znaša 5 do 15 kilometrov v uri. Promet z elektriško železnico bo od 1. maja do dne 30. septembra od 6 ure zjutraj do 10. ure zvečer, v ostalih mesecih pa od 1/2, 7. ure zjutraj do 1/2, 10 ure zvečer. Od 8. ure zjutraj do 8 ure zvečer bode na postaje prihajal elektriški voz vsakih 7-5 min., v ostalih urah pa sme presledek trajati 15 minut. Podjetje namerava s časom tudi k nočnim vlakom pošiljati vozove na kolodvor. Proga je razdeljena v štiri pasove, in sicer sega pas I. od južnega kolodvora do poštnega poslopja, pas II. od poštnega poslopja do Ambroževega trga, oziroma do postaje, ki je najbližja Sv. Jakoba trgu, pas III. od tu do mostu pri Gruberjevem kanalu, oziroma od Ambroževega trga do garnizijske bolnice, pas IV. od Gruberjevega kanala do dolenjskega kolodvora. Istotako se smatra proga od sv. Jakoba trga do Ambroževega trga kot jeden pas. Vožne cene so: za jeden pas 10 h, za dva pasova 15 h, za tri pasove 20 h, in za štiri pasove 25 h. Otroci pod 1-3 m visokosti plačajo polovico. Odrasli, ako male otroke drže v naročju, ne plačajo za otroke nič. Podjetje bode izdalo letne, mesečne, sesijske, dijaške in delavske vozne listke. Kje bodo posamezne postaje, smo že poročali. Od zgoraj omenjenih postranskih prog se po pogodbi z mestom mora jedna takoj zgraditi, kadar sedaj zgrajene glavne proge dajo 5% dobiček. Kadar da potem novo otvorjena proga skupaj s prej-

snjimi 5% dobiček, otvori se zopet nova proga itd. Pogodba z mestno občino je veljavna za 50 let. Čez 50 let mora podjetje oddati železnico brezplačno mestu, mesto pa ima pravico že po 25 letih odkupiti vse podjetje, mora pa eno leto naprej to naznati podjetniku. Prometnim voditeljem je imenovan inženir pospod Schwingenschuss. Pri železnici je uslužbenih 60 mož.

Potopljeni jezerski zvon. Dne 20. sept. popoldan sta se iz Pulja pripeljala na Bled dva mornarja, da iščeta utopljeni jezerski zvon. Pripeljala sta s seboj razno potrebno pripravo za potapljanje. Drugi dan dopoldne ob 10. uri sta se spustila pod vodo. Vse polno je bilo gledavcev ob jezerskem obrežji, in kar premore Bled ladij, vse so se zibale po jezeru ob veliki cerkveni ladiji, s katere sta se spuščala potapljavca pod vodo. Preiskovala sta dno jezersko, povsodi sta našla le mehka ilovnata tla, ter nad meter mehkega blata. Na zvon ali na kako trdo stvar nista naletela, ker se tekom več let vsaka stvar popolnoma zablati. Ob otoku rastejo na jezerskem dnu velikanske trave, z velikim mahovjem prevlečene, da je prav težko po dnu hoditi. Tudi ves popoldan sta se spuščala v jezero, a zastonj sta iskala zvon.

Velik ogenj v ljubljanski okolici. V Spodnji Zadobrovi, župnije Devica Marija Polje, je nastal dne 30. pretečenega meseca popoldne ogenj. Uničil je trem gospodarjem, po domače Poznetu, Boštečniku in Mačku vsa poslopja. Zgorelo je vse, golo zidovje je ostalo. Ker ni bilo ljudi pri domu, je zgorelo po večini tudi vse poljsko orodje, vozovi, drevesa itd. Živino so rešili, zgoreli so le štirje prešiči. Uničena je tudi vsa krma, katero so imeli doma. In to je najbolj občutljivo, ker so že vso mrvo spravili, in sedaj živini nimajo kaj dati. Zgorelo je tudi nekoliko obleke. — Pač hud udarec za reveža — kmeta! — Zavarovani so bili nesrečneži za nekoliko, toda škoda je neprimerno večja. Upati je torej, da bodo dotične zavarovalnice kulantno izvršile svojo dolžnost — Sumi se, da so zažgali otroci, gotovega ni.

Prisrčno zahvalo izreka uredništvo »Domoljuba« vsem tistim naročnikom, bravcem in prijateljem našega lista, ki so kakorkoli delovali za izvolitev naših kandidatov, zlasti s tem, da so pridno razširjali »Domoljub« med narodom. Kakor zadnjič pri državnoborskih volitvah se je zopet sedaj pokazalo, da je bilo največ glasov za naše kandidate odanih tam, kjer je najbolj razširjen »Domoljub.« Zato, prijatelji »Domoljuba«, vam zopet kličemo: ne odnehajte prej, dokler nima vsaka poštena slovenska hiša »Domoljuba« pod svojo streho! Potem se nam ne bo treba bati nobenih volitev več!

Zadnja in današnja številka »Domoljuba« sta izšli brez ovitka, ker je bilo vsled volitev treba hiteti z izdajo. Prihodnja izide zopet po starem redu.

Otman Murnik †. Umrl je dne 8. t. m. ob tri četrt na 12. uro po noči po daljši bolezni preč. gospod opat v Št. Lambertu na Gor. Štajerskem, Otmar Murnik. Pokojnik je bil rojen 26. avgusta leta 1835 v Škofji Loki, 21. oktobra 1858 je bil posvečen v duhovnika in 5. julija 1888 izvoljen za opata.

Z Janč se nam piše: Dne 9. avgusta t. l. je pogorelo tukajšnje cerkveniško gospodarsko poslopje. Škoda je bila cenjena na 2000 kron. Zavarovano je bilo pri »Vzajemni zavarovalnici« proti požarnim škodam in poškodbi cerkvenih zvonov v Ljubljani, katera je vso zavarovalnino takoj izplačala. Tukajšnje cerkveno predstojništvo izreka tem potom srčno zahvalo za tako hitro pripomoč in radi tega tudi vsem prav toplo priporoča imenovano zavarovalnico. — Cerkevno predstojništvo na Jančem.

Ogenj v Kropi. Dne 10. t. m. zjutraj okoli 5. ure je pričelo goret v gospodarskem posloju gospoda Trohe na trgu. Ogenj se je širil tako hitro, da ga je bilo moči še le pri šolskem posloju ustaviti. Pogorele so tri hiše in gospodarsko poslopje gospoda Trohe, kjer je bilo pet prašičev, eno tele in eno jagnje. Jedno hišo poleg šole so gasilci razrušili. Strah je bil nepopisen, škoda zopet velika.

Iz Žirov se nam poroča: 28. t. m. je bilo v Žireh pravo jezero. Deževalo je več ur in voda je pripravila vso ravan ter ubogim posestnikom uničila vso drugo košnjo. Voda je nastopila za poludrug meter na visoko ter nanese prsti in peska na travnike. Gotovo je do 1000 centov mrve uničene. Kdor vidi to opustošenje, mora se mu smiliti ubogi kmet. Ob tej driliki zopet opozarjamo vlado in dež. odbor, naj za božjo voljo že prično z uravnavo žirovskih hudočurnikov.

Glasba. »Venček Mariji.« Napevi za Marijino družbo. Zložil P. Angelik Hribar O. M. je ravnokar izšel II. zvezek. Partitura velja 1 K. 20 vin., vsak glas 30 vin. po pošti 10 vin. več. Dobijo se v ljubljanskem frančiškanskem samostanu pri vratarju: Fr. Petru Rešeta. Z dovoljenjem knezoškofijstva ljubljanskega in redovnega predstojništva. (Tekst za napeve »Venček Mariji« odobrujem in potrjujem, želeč, da se širi in na čast Device Marije radostno prepeva. Dr. Anton Bonaventura, knezoškof.) Vsebina: Družbenih je več: 2 za dekleta 1 za mladenče, 1 za žene, in 1 za može, ob sprejemanju v Marijino družbo (med polaganjem svetinj.) 12 o Materi Božji, 1 o sv. Alojziju, 4 pred Jezusom v zakramentu ljubezni, 1 odpev pri litanijah, vseh skupaj je toraj 24 napevov.

Iz našega kota. Dragi „Domoljub!“ Prosim tudi jaz malo prostora, v Tvojem cenjenem listu. Že dolgo časa đujemo mile pozdrave na Marijino družbo od vrlih naprednjakov. Gotovo tudi oni želijo biti sprejeti v našo družbo, ali do sedaj se jim še ni posrečilo. Ker pa tako zvesto trkajo na naša vrata, smilijo se nam že v srce. Sklenili smo mi člani Marjine družbe, da ako greste Vi sedaj o sv. letu k dolgi spovedi, pa pri tej priliki lahko marsikateri svojo zamujeno velikonočno opravi. Pod temi pogoji, ako jih natančno izpolnite, zamorete postati udje naše častne družbe. Ali še nekaj Vas prosimo. Prinesite s seboj tudi tiste kranceljne, ako ste jih že našli v škofovi baraki v Šentvidu. Za plačilo se Vam podelijo srebrne kolajne z višnjevim trakom brezplačno.

Marijina hči.

Krščanska vzgoja.

III. Tretja božja zapoved.

Gospodov dan! o veličastni dan! Nihče nima večje pravice se te srčno veseliti, kakor krščanski vzgojitelj. Oj, koliko si že dobrega storil človeštvu, kar obstojiš, o blaženi dan Gospodov! Ob stvarjenju si bil že določen; v vsej stari zavezi si blagodejno vodil izraelsko ljudstvo; in kolika dobrota si v novi zavezi vsem katoliškim narodom!

Da, dan Gospodov bi se po pravici smel imenovati šola narodov; osobito se v novi zavezi sme to v polni pravici reči o nedeljah in praznikih, ko se katoliško ljudstvo najveseleje udeležuje najsvetejše daritve in hvaležno posluša nauke Kristusove. Kolika moralna moč da so prazniki, to bi še le takrat prav prav spoznali, ko bi jih ne imeli. Pred dobro sto leti so na Francoskem poskusili prav na debelo. Vse nedelje in praznike so odpravili in jih nadomestili z »narodnimi prazniki«. Pa kaj je bila posledica? Kaj so delali ljudje? Kaj me vprašujete, saj to niso bili več ljudje, hujši so bili nego zverina v gozdu. Bila sta samo dva tabora: na eni strani so vohunili, tožili, obsojali in morili, po drugi strani pa so trepetali in se skrivali, kakor so znali. Še le potlej, ko se je smel zopet praznovati Gospodov dan, so začeli zopet prosto dihati, kar je še ostalo pametnih; še-le zdaj se je začelo spet človeško, pošteno življenje.

Sv. cerkev se zlasti zato imenuje naša predobra mati, ker je najboljša vzgojiteljica. Vsa njena skrb se obrača na to, da bi bili njeni otroci srečni že na zemlji, pred vsem pa seveda, da bi jih privedla do večno-rajske sreče v nebesih. V dosego tega prevzišenega namena ima na razpolago mnogovrstnih pomočkov, ki jih na kratko lahko razdelimo v dve vrsti: nauke in nebeško pomoč ali milost božjo.

Nobena vzgoja pa se ne da v enem dnevu izvršiti; tem manj vzgoja, ki jo oskrbljuje sv. cerkev. Sv. cerkev vzgaja slehernega človeka ves čas njegovega življenja; še na smrtni postelji, predno izdihne svojo dušo, uči ga, kako naj bode potrpežljiv, kako naj si v prid obrne še poslednje trenutke svojega življenja, ob enem delež mu božjo pomoč v sv. zakramentih, odpustkih itd. In kako modro si zna razdeliti to svojo veličastno nalogo! Vsako leto si razdeli v tri večje oddelke, takozvane »dobe« cerkvenega leta: božično dobo, velikonočno in binkočno dobo. Med te dobe lepo uvrsti skrivnosti Kristusovega odrešenja, ob nedeljah in Gospodovih praznikih, godove Marijine, svetnikov in angelov božjih. In na podlagi nedelj, Gospodovih, Marijinih in svetniških praznikov deli svoje nauke in opomine ter vabi vernike k sprejemanju milosti božjih pri daritvi sv. maše. v sv. zakramentih in drugih cerkvenih opravilih. In v tem obziru je sveta cerkev nenadomestljiva vzgojiteljica narodov. Srečni so posamezniki, kateri poslušajo njen materin glas in se ravna po njenih navodilih; srečne družine in srečni narodi, kateri po njenih željah, v njenem duhu preživijo sleherni cerkveni leto! Skušnja kaže, da poštenost in blagovitost ljudstva sleherne dežele se ravna po tem, kako praznujejo Gospodove dneve in kako se vdeležujejo cerkvenih slovesnosti in njenih svetih opravil.

Pa ni mi tukaj naloga dokazovati, kako blažilno vpliva sv. cerkev po svojih praznikih na ljudstvo sploh, marveč povdarjati hočem le to, kako naj stariši in vzgojitelji izkoriščajo to premodro ravnanje sv. cerkve.

1. Že to, da sv. cerkev ob nedeljah in praznikih ukazuje počitek, je neizmerno velikega pomena za vzgojo otrok. Med tednom. ob delavnikih, ne utegnejo se premnogi toliko pečati z otroki. Oče je zarad svojih opravil večinoma odsoten; toraj vse breme vzgojstva sloni na materinih ramah. A tudi ta je ob delavnikih toliko obložena z različnimi opravki, da se ob najboljši volji ne more z otroki ukvarjati.

Vse drugače je pa to ob nedeljah in praznikih; tu imata oba, oče in mati, dovolj časa in prilike z otroki se pečati. Zdaj, ko jima ni skrbeti za časn in telesni kruh, naj tembolj skrbita za večno in dušno hrano svojih otrok. To nalogo je zdaj tem lažje spolniti, ker znajo že večinoma po vseh hišah brati in ker je sedaj že mnogo primernih knjig na razpolago.

Zato je torej obžalovati, da mnogi stariši si nočejo v prid obrniti te prelepe prilike, da se počitek Gospodovih dni ne obrača v blaženje in boljšanje mladine, marveč ravno narobe v razdivjanje

in pohujšanje. Nekaterim se ne ljubi in zaradi lenobe opuščajo prelepo priliko, ker krščanska vzgoja ni vselej lahka in prijetna reč, marveč zahteva mnogo truda in potrpežljivosti. Drugi še celo radi vidijo, da se jim izpred oči umaknejo otroci, ter se jim ni treba jeziti zaradi njihovih napak in razposajenosti. Ravnaajo tako, kakor človek, kateremu se je razbila dragocena posoda: pobere šrapnelje in jih proč pomeče, da ga ne spominjajo dragocene izgube in ga ne žalijo dalje. Tretji celo sami pohujšujejo in zapeljujejo otroke ob takih svetih dneh, ker jih odvrtaajo od službe božje, vabijo jih k veselicam, ki so mladim ljudem nevarne, večkrat naravnost pogubne. Sploh dovoljujejo stariši le preradi sinovom preveliko prostost, hčeram pa nepotrebno nečimernost in prevzetno izkazovanje. In tako se premnogokrat sveti dnevi obračajo mesto v srečo in blagor, v nesrečo in pogubo neizkušeni mladini.

Drobtine.

Rusija gori. Iz Rusije vedno več vesti prihaja o groznih požarih v mestih in vaseh. Škoda je velikanska. V okolici Petrograda gore velikanska skladišča šote, vneli so se tudi gozdi, ki gore z velikanskim plamenom. Ozračje je napolnjeno s tolikim dimom, da se skoro dihati ne more. Iste vesti prihajajo iz Rjuzana, Kostroma, Alaturja, Karkova in vse okolice Volge. Ob Volgi se ne more vršiti reden promet z ladjami, ker je ondi vsled ob bregu gorečih gozdov tak dim, da se ni mogoče na vodi spoznati. V Varšavi je pogorela vojašnica, v Karkovu pa velika tvornica velikega industrijca Aleksejeva, kateremu je požar uničil blaga za skoro tri milijone rubljev.

Požigalci uničili mesto. Kakor poročajo ruski listi, je tolpa požigalcev se zarotila, da uniči rusko mesto Pensa. Tolpa je pričela dosledno izvajati svoj namen. Prvi ogenj se je v mestu pojavil 10 avg. Zgorelo je 25 hiš. Dan potem požaru je izbruhnil velikanski ogenj, ki je uničil tri dele mesta z 200 hišami. Po tem ognju so se ponavljali skoro vsak dan manjši požari. Pretekli teden je bil v mestu najstrašnejši požar. Zgorelo je okolu 600 hiš! Ljudje so tako zbegani, da so že par oseb, katere so sumili kot požigalce, pobili na cesti. Požigalci pred ognjem raztrosijo listke, na katerih naznanijo, kje in kdaj bode gorelo. Ura in prostor požara se vedno strinjata z naznanili na listkih. Nekaj požigalcev je policija dobila v pest, in ti izjavljajo, da šteje tolpa požigalcev okolu 70 členov, ki so se zavezali, da drug drugega ne izdado. Prebivalstvo zapušča mesto.

Častni dežnik. Nemškemu častniku Barlachu se je nedavno na Kitajskem posrečilo, da je rešil ne-

kega Kitajca iz vode. Za taka dela imajo Kitajci posebno odlikovanje, katerega podeljuje občina V slovesni seji je bil stotniku Barlachu izročen — častni dežnik iz najfinejše svile.

48. glavno zborovanje katolikov v Nemčiji se bo pričelo letos 25. septembra v Osnabrücku. Škod bo otvoril velikansk slavnostni spreved delavskih društev in katoliških rokodelskih družb.

Konji in influenza. V New Yorku je po poročilu živinozdravnikov obolelo na influenci ali hripi samo v mestu do 15 000 konj. Kakih 5000 od teh se zdravi pod nadzorstvom živinozdravnikov, ostali pa so prepuščeni lastni usodi. Kakih 2000 je tako opasno obolelo, da ni prav nič upanja na okrevanje. Bolezen je nastala, kakor trdijo živinozdravniki, vsled pre-naglega premenjevanja vremena.

Grozen prizor v vojašnici. Iz Budjevic se poroča, da je ondi po noči infanterist Zahan v vojašnici vstal v spalnici iz postelje, vzal svojo puško in pomeril na posteljo, kjer je spal četovodja. Prvi strel je zadel četovodjo v uho. Četovodja je planil s postelje, skrnil se pod posteljo in klical na pomoč. Zahan je še štirikrat ustrelil na posteljo ter se je končno pustil mirno odpeljati v zapor, ne da bi hotel povedati zakaj je hotel umoriti četovodjo.

Železna peč — samomorilka Delavec Bellot v Parizu je stanoval pri neki vdovi, ki njegove pijanosti ni mogla prenašati. Vdova je sklenila, da se Bellota na vsak način iznebi. Ko je Bellot zopet prišel pijan domov in zaspal, je vzela vdova vrv in spustila vrv preko odprtine nad Bellotovo posteljo na Bellota ter mu vrv zavezala okolu vratu. Potem je vdova zopet šla k odprtini, ter pričela vleči za vrv, meneč, da bo s tem Bellota obesila in da se Bellot v pijanosti ne bo nič zavedel. Bellot pa se je zbudil, oprostil se vrvi in namestu sebe privezal na vrv — železno peč. Vdova je vlekla vrv in ko je mislila, da Bellot že dosti visoko in dovolj dolgo visi, pritrdila je vrv ter je pričela vpiti, da se je Bellot obesil. Sosedje so prihiteli, a kako so skupno z vdovo debelo gledali ko ni bil obešen Bellot, ampak železna peč. Bellot je vdovo za to prijaznost neusmiljeno pretepel.

Ljudožrci v nemških kolonijah. Z Bismarkovega otočja prihajajo strašna poročila, kako ravnaajo ondi domačini s tujci, ki so imeli nesrečo, da so prišli divjakom v roke. Lovijo jih, kjer jih le morejo. V nekaterih krajih rabijo celo posebno orožje za človeški lov, namreč na nekaki pušici pritrjeno vrvico, katero vržejo bežočih žrtvi okolu vratu, na kar jo z lahka potolčejo. Domačine jedó le tedaj, če so nepoboljšljivi malopridneži, in v tem slučaju ga umoré po grozovitih mukah, pri katerih skušajo okus njegovega mesa izboljšati. Ženske pridejo redkokdaj na vrsto, ker se jim zdi njihovo meso preslano. —

Vsak glavar ima dva stalna »ministra«, enega, ki govori, drugega pa, da opravlja mesarska dela. Na nekaterih krajih imajo to opravilo tudi ženske. Med tem, ko žene zavijajo kosove mesa v posebne drevesne liste, se pripravljajo močje s petjem in plesom na veselo slavnost. Najbolj obrajtajo stegno, misleč, da jim to podeli posebno moč, glave pa ne marajo.

V Desklah na Primorskem so starešine sklenili globo več kron na vsacega, ki se bodo ob nedeljah in praznikih med službo božjo zunaj cerkve mudil. Lepo to od starašinov.

Prilohodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dne 3. oktobra 1901 zvečer.

Razglas.

Firm. 204
Zadr. I. 107/9.

Objavlja se, da se je izvršil v tusodnem zadržnem registru pri tvrdki: 414 1

„Delavsko konsumno društvo v Kašlu, vpisana zadruga z omejenim poroštvom“

vpis dejstva, da se je na občnem zboru z dne 21. julija 1901 sklenila razdružba in likvidacija zadruge in da je bil likvidatorjem voljen g. dr. Ivan Šusteršič, odvetnik v Ljubljani, kateri se bode podpisaval pod zadržno tvrdko, glasečo se: „Delavsko konsumno društvo v Kašlu, vpisana zadruga z omejenim poroštvom v likvidaciji“.

Objednem se pozivljajo vsi upniki zadruge, da oglasijo pri zadrugi oziroma likvidatorju svoje tirjatve.

C. kr. deželna kot trgovinska sodnija v Ljubljani odd. III., dne 7. septembra 1901.

Pritlična hiša

Je naprodaj v Ljubljani, Trnovo. Obsega štiri sobe, drvarnice in zraves vrt. Več pové Avgust Repič, Trnovo, Kolezijske ulice, 16. 409 (1-1)

Na prodaj je

od Malega Šmarna naprej 100 glav dobrih ovac, lepo pitanih, najsi bode za rejo ali za mesarja. Cena se zvé pri prodajalcu **Jožefu Gucek** vas Gornja Košana šte. 21 Zadnja pošta Dolnja Košana (Notranjsko). 398 2-2

Šolarje sprejme v stanovanje in hrano

Leopold Zoré, Kamnik. Plača po dogovoru. 411 1

Prave 374 7-6

kranjske klobase

velike po 18 kr. ena, šunke s kožo ali brez kože po 90 kr. kilo, prešičje glave brez kosti po 40 kr. klg., slanina in suho meso po 70 kr. klg., salame po 80 kr. klg. Vse to pošilja proti povzetju

Janko Ev. Sirc v Kranju.

Koverta s firmo

vizitnice in

trgovske račune

priporoča

Katol. tiskarna

Kmetiška posojilnica Ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v Knezovi hiši, Marije Terezije cesta šte. 1

obrestuje hranilne vloge po $4\frac{1}{2}\%$ brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike 264 (12-8) plačuje.

Uradne ure razun nedelj in praznikov vsak dan od 8-12. ure dopoldne.

Pošt. hran. urada šte. 828.406. — Telefon šte. 5.

Trgovina z železnino

Andr. Drukoviča naslednik

VAL. GOLOB

Mestni trg 10 Ljubljana Mestni trg 10
priporoča poljedelske stroje, 305 (20-11)

mlatilnice in slamoreznice,

najboljše tovarne, močne pluge, roman in portland cement, štorje in strešni klej, nepremočljive plahte za vozove, peči, štedilnike nove vrste, tehnične, uteže, mesoreznice, gumnate cevi, pipe, ventile in drugo opravilo za gostilničarje, velika zaloga kuhinjske posode, vsakovrstne električne varjene verige, vsakovrstno orodje in sploh vse v to stroko spadajoče predmete po ugodnih cenah. — Velika izbira pristno pozlačenih nagrobnih križev.

Ceniki križev na zahtevanje brezplačno!

388

Pouk

3-4

v krojnem risanju (Schnittzeichnen) in praktičnem izdelovanju oblek

daje Fani Komar, oblast. konc. učni zavod v Ljubljani, Sv. Petra cesta 26.

Modni salon.

Sprejemajo se gospodične tudi na hrano in stanovanje.

Priporočam se

394 6-5

visokočastiti duhovščini

za slikanje cerkev, kapel, znamenj ali sôb.

Albert Robida, slikar v Ljubljani. Rožne ulice šte. 5.

Hiša na prodaj

na **Bukovniku**, 1/2 ure od Kamnika. — Ima štiri sobe in okolo 500 sežnjev vrta. Cena po dogovoru.

Jan. Verhovnik, Bakovnik št. 1, pošta Kamnik.
408 2-2

Proti malokrvnosti.

Železnato vino

lekarnarja **G. Piccoli**

v Ljubljani

dvornega založnika **Nj. Svetosti papeža**

ima v sebi **90krat več železa**

kakor druga po reklamni nezaslužno sloveča china-železnata vina, katera čisto nimajo več železa v sebi, kakor vsako ceno namizno vino. 11-13

Vsled tega največje jamstvo za izdatnost tega vina pri malokrvnih, nervoznih ali vsled bolezni oslabeledih osebah, kakor tudi še posebno pri bledih, slabotnih in bolehavih otrocih. II. 590 50-50
Dobiva se v steklenicah po pol litra

20 do 30 zidarjev

se še sprejme **takoj** pri stavbi škofjskih zavodov v št. Vidu nad Ljubljano.

Delo je zagotovljeno do **najpoznejše jeseni**.
412 1

Tvrška R. MIKLAUC

v Ljubljani, Spitalske ulice št. 5

naznani, da je že popolnoma založena z

Jesenskim in zimskim blagom.

Posebno omeni o svoji jako veliki **sukneni zalogi za moške, kakor kamgarn, štof, ševijot, gorenjsko sukno** i. t. d., katero blago prodaja po krojaških cenah, toraj cenejši kakor povsod drugod.

Omenim nadalje tudi, da je v zalogi **najnovije blago za ženske obleke** v vseh barvah in cenah **od 30 kr. naprej**. Tudi imam prav lepe **parhete, kambrike, kotenine, ovilj za postelje, koce, odeje** i. t. d.

V vseh vrstah **rut** vedno zadnje novosti. Toraj povabim sl. občinstvo na nakup, da se prepriča o posebno ugodnih cenah, o dobrem blagu in prijazni postrežbi.

Spoštovanjem

R. Miklauc.

416 4-1

Doktorja pl. Trnkóczyja

že mnogo let izvrstno preskušena zdravila, redilna in dietetična sredstva, priporočena v stotinah zahvalnic, priporoča in razpošilja 267 (12-9)

lekarna Trnkóczy v Ljubljani, Kranjsko.

Najceneje se dobivajo, če se naroča po pošti v tej lekarni, odkoder se ta zdravila vsak dan takoj pošiljajo na vse strani sveta s povratno pošto s poštnim povzajem, tudi celo samo en komad z natančnim rabilnim navodilom.

Za štedilne gospodinje, dojenčke, otroke, nervozne, okrevajoče, slabotne, malokrvne, bledične, za vsakega bolnika, sploh za vsakega se namesto brezmočne, razdražujoče kave in ruskega čaja **Dr. pl. Trnkóczyjev**

Kakao sladni čaj priporoča

kot tečno, krepilno, zdravo in najceneje hranilno sredstvo. Bolje kot sladna kava. Zavojček (1/2 kile vsebine) 40 h, 14 zavojčkov samo 5 K.

Dalje se priporoča: **Dr. pl. Trnkóczyja**

Želodečne kapljice. Izborno sredstvo za želodec. Deluje pomirjujoče, krepilno, bolest utešujoče, tek vzbujajoče, čisti želodec in pospešuje prebavo. Stekl. 40 h, pol tucata K.

Kroglice, odvajalne, želodec čistilne. Odvajajo blato brez vseh bolečin, kakor se to šestokrat pripeti pri drugih kroglicah. Ubranjajoče je to sredstvo zoper bolezni, ki morejo nastati vsled zapehe, napejanja itd. Škatla 42 h, šest škatlic 2 K 10 h. — **Pocukrene kroglice**. Škatla 80 h, tri škatle 2 K.

Prani, pljučni in kašljev sok ali zeliščni sirup, prirejen z lahko raztvorljivim apnenim železom, utešuje kašelj, raztvorja sliz, lajša bol in kašelj, vzbuja tek in tvori kri. Steklenica 1 K 12 h, pol tucata 5 K.

Drgnilni ali **uđov ovet (Gichtgeist)** priporočljiv je kot boli utešujoče, lajšajoče drgnenje v križu, rokah in nogah, kot novo poživlajoče drgnenje po dolgem hodu in težkem delu. Steklenica 1 K, šest steklenic 4 K 50 h.

Varstvena znamka.

Tinktura

za kurja očesa, preskušeno

sredstvo

proti boleznim kurjim očesom,

bradavicam, roženici, žuljem in

ozeblinam. Ima to veliko pred-

nost, da je treba s priloženim čopičem bolno mesto zgolj namazati. Steklenica 80 h, šest steklenic 3 K 50 h.

Ker je vedna skrb p. n. ekonomov, poljedelcev, živinorejcev itd. obrnjena na vzdrževanje zdrave in krepke živine, opozarjamo iste posebno na doktorja **pl. Trnkóczyja** redilne pripravke za živino.

Doktorja pl. Trnkóczyja

Živinski

redilni prašek za notranjo rabo pri kravah, volih in konjih. Že blizu 50 let z najboljšim uspehom uporabljevan, kadar krave nočejo žreti, in da se zboljšuje mleko. Zavojček z navodilom glede uporabe 1 K, pet zavojčkov samo 4 K.

Varstvena znamka.

Praščjeji redilni in krmilni prašek. Varstveno in dietetično sredstvo za prašiče. Za notranjo rabo, služi za tvorbo mesa in tolsče. Zavojček 50 h, pet zavojčkov samo 2 K.

Pozor! Ako želi kdo tudi le en kos naštetih sredstev, se mu tudi posamezen komad pošlje po poštnem povzetju.